

KANTL-COLLOQUIUM

“DE POSITIE VAN HET NEDERLANDS IN HET HOGER ONDERWIJS”

DONDERDAG 10 DECEMBER 2015 IN HET ACADEMIEGEBOUW, KONINGSTRAAT 18 TE GENT

Welke rol speelt het Nederlands als wetenschapstaal? En kan de zorg voor het Nederlands samengaan met de ambitie om ons universitaire onderwijs en onderzoek te internationaliseren?

In oktober 2010 formuleerde de KANTL een standpunt over het taalgebruik in het Vlaamse hoger onderwijs. Daarin pleitte ze voor een moedertaalcharter, dat de erosie voor het Nederlands als academische taal zou tegengaan maar tegelijk de weerstand tegen verengelsing zou wegnemen waar die om redenen van specialisatie en rationele aanwending van de middelen wenselijk zou zijn.

(Zie <http://kantl.be/over-kantl/standpunten/taalgebruik-ho>).

Een moedertaalcharter is er niet gekomen. Maar na vijf jaar kan alsnog nagegaan worden of de zorg voor het Nederlands als wetenschapstaal en de ambitie om het Vlaamse universitaire onderwijs en onderzoek te internationaliseren inderdaad op een harmonische wijze kunnen samengaan, zoals destijds door de KANTL is bepleit. Daarom dit colloquium, waarop niet alleen taalkundigen en beleidsmakers aan het woord komen, maar ook prominente vertegenwoordigers uit academische, economische, en culturele sectoren.

Vraagstelling

De vraag naar de positie van het Nederlands in het hoger onderwijs raakt aan drie informatiestromen, en ieder van die drie stromen roept eigen vragen op.

1. De resultaten van het internationale wetenschappelijke onderzoek moeten doorstromen naar de studenten in het Vlaamse hoger onderwijs: hoe maken we die wetenschappelijke stand van zaken op een efficiënte manier toegankelijk?

- Moeten we b.v. inzetten op het systematisch vertalen van handboeken en cruciale teksten, of moet de vooropleiding van de studenten sterk genoeg zijn opdat de Engelstalige literatuur vanaf het eerste jaar hoger onderwijs rechtstreeks gebruikt kan worden? Of moet meer aandacht besteed worden aan de Nederlandse voorkennis van de instromende Vlaamse studenten? En in welke mate kan meer academisch onderwijs in het Engels bijdragen tot een grotere vertrouwdheid met de internationale context?

2. De resultaten van het Vlaamse wetenschappelijke onderzoek moeten doorstromen naar de internationale wetenschappelijke wereld: hoe maken we onze expertise internationaal zichtbaar?

- Publiceren doen we hoofdzakelijk in het Engels, maar moet dat in dezelfde mate gelden voor alle studiegebieden? Moet bv. over het Nederlands, of over de geschiedenis van België, ook in het Nederlands gepubliceerd kunnen worden, en als dat zo is, vraagt dat dan geen aanpassing van de onderzoeksevaluatiecriteria? Is voor het onderwijs en de beoefening van bepaalde disciplines (bv. filosofie, rechtsgeleerdheid, neerlandistiek...) niet een verfijnd en genuanceerd academisch discours noodzakelijk, dat een native beheersing van de gebruikte taal vereist? En welke rol spelen Engelstalige onderwijsprogramma's hierbij? Moet de organisatie van zulke programma's vergemakkelijkt worden om meer internationale studenten aan te trekken?

3. De deskundigheid die onze studenten opbouwen moet doorstromen naar de maatschappij in ruime zin: over welk linguïstisch repertoire moet een in Vlaanderen gevormd academicus beschikken om zijn maatschappelijke rol optimaal op te nemen?

- Bijvoorbeeld, welke taalkennis veronderstellen specifieke beroepsprofielen? Welke rol speelt het Nederlands in het delen van wetenschappelijk onderbouwde expertise met leken? En hoe sterk verschilt dit tussen verschillende vakgebieden en professionele sectoren?

Deze drie dimensies wijzen niet noodzakelijk in dezelfde richting: een antwoord op de ene deelvraag kan in de weg zitten van het antwoord op een andere deelvraag. Daarom vragen we ons in dit colloquium af: hoe ziet een ideale oplossing voor ieder van de drie deelvragen er uit, en hoe bereiken we een optimaal evenwicht tussen de drie dimensies?